

Kerken, abdijen en kastelen

Als slogan voor deze editie kozen we voor "In stijl!". Het is een verwijzing naar de bouwstijlen waarrond gewerkt zal worden. Tegelijk geeft het een elegante uitstraling die past bij de feestdag die Open Monumentendag is. Op 14 september rolt de erfgoedsector exclusief de rode loper uit voor het grote publiek om bijzondere plekken en architectuurpareltjes te ontdekken, dit jaar nog meer dan anders. In het Merodegebied besteden we dit jaar aandacht aan twee "stijlen": het modernisme en de meer traditionele, maar ook heel diverse stijlen van onze kerken, kastelen en abdijen. Wist je dat ook in het Merodegebied grote kerkelijke architecten als Cobergher (Basiliek), Langerock (Heultje en Westerlo) en Taeymans (Hulshout, Eindhout en veel meer) meesterwerken hebben nagelaten?

Er werd met liefde gebouwd en de monumenten worden met liefde gekoesterd, door bewoners, kerkfabrieken en erfgoedliefhebbers. Ontdek ze op Open Monumentendag 2025!

HET IDEALE KEMPENSE DORP HEULTJE IN STIJL: EXPO IN DE PASTORIJ EN KERK

Heultje was een modeldorp, gesticht door de familie De Merode op de heide en ontworpen en gebouwd door één van de belangrijkste neogotische architecten van het land: Pierre Langerock. Ontdek dit boeiende verhaal van het dorp tijdens de tentoonstelling in kerk en pastorie. In de kerk worden ook de gerestaureerde panelen van de originele kruisgang tentoongesteld.

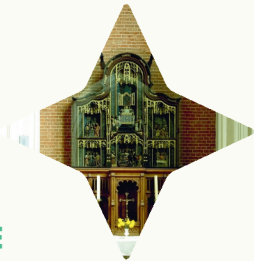
- Pastorij Heultje & Sint-Carolus Borromeuskerk Heultje
- 11u – 17u (kerk gesloten tussen 14u en 15u)

125 JAAR SINT-MATTHEUSKERK HULSHOUT

In 2025 bestaat de Sint-Mattheuskerk 125 jaar. Dat wordt uitgebreid gevierd, ook met een expositie die op Open Monumentendag zijn laatste bezoekersweekend ingaat. Bezoek zeker ook de 16de-eeuwse Antwerpse retabels, die echte museale topstukken zijn!

- Sint-Mattheuskerk Hulshout
- 10u – 17u

BEZOEK KERKRUIË SINT-MICHELSEKERK WESTMEERBEEK

De ruïne van een middeleeuwse kerk, als kern van het oude dorp: hoe mysterieus! Op Open Monumentendag stelt de gemeente de kerkruië open voor bezoekers. Ontdek de oude muurschilderingen en middeleeuwse architectuur.

- Haverdries Westmeerbeek
- 10u – 17u

DE SINT-SERVATIUSKERK VAN HERSELT DOOR DE EEUWEN HEEN

De Sint-Servaaskerk van Herselt heeft een enorm hoge ouderdom, maar ook een heel bewogen geschiedenis. De kerk vandaag is een reconstructie uit het begin van de 20ste eeuw door de grote architect Taeymans.

- Sint-Servatiuskerk Dorp Herselt
- 10u-17u

BELEEF HET ERFGOED VAN BLAUBERG TIJDENS OPEN MONUMENTENDAG!

Met de bouw van de neogotische O.-L.-Vrouwekerk onder impuls van graaf Charles de Merode evolueerde Blauberg van gehucht tot dorp. Het kerkbestuur zal je met open armen ontvangen om het verhaal van de kerk te vertellen.

- O.-L.-Vrouwekerk Blauberg
- 13u - 17u

DE HISTORISCHE KERK VAN JACQUES LEMMENS IN ZOERLE-PARWIJS

De beschermde 18de-eeuwse Sint-Niklaaskerk van Zoerle-Parwijs is een verrassende historische schatkamer. Wist je bijvoorbeeld dat dit de kerk is waar de wereldberoemde organist Jacques Lemmens zijn eerste stappen zette? Kom de kerk ontdekken op OMD!

- Sint-Niklaaskerk Zoerle
- 10u – 17u

SINT-LAMBERTUSKERK WESTERLO: VAN 10DE-EEUWS ALTAAR TOT GRAFKERK VAN DE MERODES

De middeleeuwse kerk van Westerlo is de oudste kerk van de Zuiderkempens en werd al vermeld einde 10de eeuw. Ontdek de laatgotische kerk, haar middeleeuwse kunst (Rogier van der Weyden) en de talrijke verwijzingen naar de familie de Merode.

- Sint-Lambertuskerk Westerlo
- 10u – 17u

DE MODERNISTISCHE SINT-ROCHUSKERK VAN DESSAUVAGE IN AARSCHOT

Marc Dessauvage wordt beschouwd als één van de belangrijkste modernistische kerkarchitecten van het land. Eén van zijn meesterwerken is het ogenschijnlijk eenvoudige maar geniale Sint-Rochusmemoriaal in Aarschot. Vrij te bezoeken op OMD.

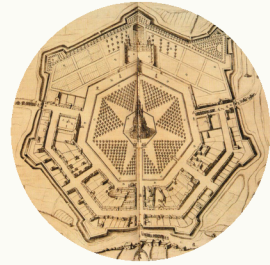
- Sint-Rochusmemoriaal, Gijzelaarsstraat Aarschot
- 10u – 17u

SCHERPENHEUVEL: DE HEILIGE VESTINGSTAD

Trek op ontdekkingstocht door Scherpenheuvel, de enige zeventiende-eeuwse vestingstad gebouwd als symbool van geloof én macht. Je verkent de zevenhoekige stadsstructuur, bastions en wallen die Maria's bescherming verbeelden. Deze unieke stad is niet alleen een bedevaartsoord, maar ook een barokke citadel vol mariale symboliek en strategisch vernuft. Laat je verrassen door het verhaal van een stad waar religie en vestingbouw samensmelten tot een spiritueel bolwerk.

- Scherpenheuvel, Isabellaplein 1
- 10u30 - 12u & 13u30 - 15u
- Reserveren verplicht: zie link rechtsonderaan op de achterkant

BEKLIM DE KLOKKENTOREN VAN ONZE-LIEVE-VROUWEBASILIEK

Stap binnen in een verborgen stukje geschiedenis en beleef een uitzonderlijke ervaring: de beklimming van de klokkentoren van de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek. Normaal gesloten voor publiek, opent deze indrukwekkende toren nu tijdelijk haar deuren. Ontdek het hart van de beiaard met 49 klokken, voel de eeuwenoude stenen onder je voeten en bewonder het vakmanschap van de toren die al sinds de 17de eeuw het silhouet van Scherpenheuvel bepaalt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikten Duitse troepen deze toren als uitkijkpost over de regio. Tot op vandaag zijn er nog kleine inscripties en tekens zichtbaar die getuigen van deze turbulente periode.

- Basiliek Scherpenheuvel
- 11u15-12u45
- Reserveren verplicht: zie link rechtsonderaan op de achterkant

RONDELEIDING DE ARCHITECTUUR EN SPIRITUALITEIT VAN DE SINT-PIETERSKERK VAN LANGDORP

Wil je meer ontdekken over de geschiedenis, architectuur en spirituele betekenis van de kerk van Langdorp? Dan is deze geanimeerde rondleiding iets voor jou! We duiken in het verleden en ontdekken hoe de 'stijlen' in deze eeuwenoude parochiekerk ons vertellen over de zoektocht van Langdorpenaren en zinzokers wereldwijd naar het Schone, het Ware en het Goede.

- We verzamelen om 11u achteraan in de kerk voor de start van de rondleiding

ABDIJ AVERBODE: GEBOUWD OM TE BLIJVEN – FOTOTENTOONSTELLING MET ZOEKTOCHT

Laat je verrassen door architecturale details van de abdijsite in een sfeervolle fototentoonstelling, en neem nadien een fotozoektocht mee voor een ontdekkingstocht op eigen tempo.

- Abdij Averbode
- 13u30 - 17u
- Reserveren verplicht

RONDLEIDING EN ZOEKTOCHT VOOR KINDEREN OP HET BINNENPLEIN VAN DE ABDIJ TONGERLO

Rondom het binnenplein van de norbertijnenabdij van Tongerlo staan gebouwen in verschillende bouwstijlen. Met een korte rondleiding en een speelse zoektocht leren lagerschoolkinderen er alles over. Ten slotte ontdekken ze ook wat er achter de muren zit.

- Abdij van Tongerlo
- 14u - 15u30
- Reserveren verplicht

Kastelen & Landgoederen

KASTELN LANGS DE DEMER: EEN LEZING DOOR BAS AARTS

Kastelen langs de Demer: een lezing door Bas Aarts. Ontdek de verborgen geschiedenis van de kastelen langs de Demer met Bas Aarts, expert in middeleeuwse kasteelbouw in het oude hertogdom Brabant in het bijzonder en de Europese castellogie in het algemeen. Van de verdwenen motte van Testelt tot de Maagdentoren van Zichem: elk kasteel vertelt een verhaal van macht, strategie en symboliek. Laat je meevoeren naar een tijd waarin rivieren grenzen vormden en kastelen het landschap domineerden.

- Tent bij Maagdentoren Zichem (toegang via Steenweg Diest)
- Vrijdag 12 sept '25 van 20u tot 22u
- In samenwerking tussen IOED de Merode en stad Scherpenheuvel-Zichem.

Meer info & inschrijven Website S-Z

HET PARK EN LANDGOED DE MERODE IN BERGOM-HERSELT

Het kasteelpark De Merode in Westerlo behoort tot de oudste landgoederen in Vlaanderen. Ontdek de landschapslagen in het landgoed op de zuidoever van de Nete. Lees dit veelzijdige landschap samen met onze gidsen.

- Samenkomst plein bij kerk Bergom
- 10u30 - 12u00
- 13u30 - 15u00
- Reserveren verplicht

ZICHEM IN VUUR EN VESTEN: HANDEL, MACHT EN MUREN

Wandel mee door het middeleeuwse Zichem, waar lakenhandel en stadswallen hand in hand gingen. Ontdek hoe deze kleine stad uitgroeide tot een strategisch bolwerk aan de Demer. Je gids onthult met behulp van archeologische vondsten vergeten verhalen van poorten, wachttorens en welvaart. Coördinator Dries Tys (IOED de Merode) neemt je mee op een sfeervolle wandeling van zo'n 4 km door Zichem. Onderweg brengt hij het verleden tot leven met verhalen over handelaren, wachters, belegeringen en de middeleeuwse grandeur van de stad.

- Sint-Eustachiuskerk
- 12u30 - 14u30
- Reserveren verplicht

DE MAAGDENTOREN VERTELT ...

Stap binnen in de mysterieuze Maagdentoren. Ontdek samen met een gids de verborgen verhalen, geheime doorgangen en middeleeuwse intriges die deze plek tot leven brengen. Durf jij het verleden in de ogen te kijken op deze historische hotspot vol legendes en drama?

- Maagdentoren
- 10u30 - 11u00
- 11u15 - 11u45
- 12u30 - 13u00
- 13u15 - 13u45
- 14u00 - 14u30
- 14u45 - 15u15
- Reserveren verplicht

BEZOEK DE ARCHEOLOGISCHE SITE EN HET KASTEELPARK VAN HET HOF VAN RIVIEREN IN GELRODE

Ontdek de resten van de middeleeuwse donjon van de heer van Rivieren en het 19de-eeuwse landgoed van het kasteel van Rivieren in Gelrode. Het is een unieke getuige van de middeleeuwse kasteelbouw in het oude graafschap Aarschot.

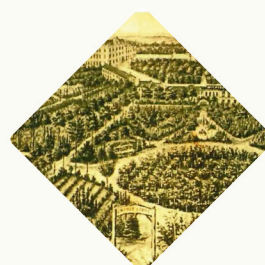
- Kasteel van Rivieren Gelrode (toegang via Begijnendijkse Steenweg bij Demerdijk)
- 11u tot 17u

GROENE GRONDLEGERS: DE MICHIELS-DYNASTIE EN HET TUINLANDSCHAP VAN SCHERPENHEUVEL

Wist je dat het religieuze hart van Scherpenheuvel ook een meesterwerk van tuinarchitectuur is? Tijdens deze gegidste wandeling duiken we in het verhaal van de familie Michiels, die van Scherpenheuvel een bloeiende tuinstad maakte. We starten aan het Peeterskasteel en volgen het spoor van de gebroeders Michiels. Onderweg ontdek je hoe het tuinbedrijf Michiels Frères niet alleen het besloten hof rond de basiliek vormgaf, maar ook het landschap van de hele stad mee bepaalde.

- Peeterskasteel Rozenstraat 17
- 10u30 - 12u30
- 14u00 - 16u00
- Reserveren verplicht

TORENFEESTEN

Spektakel aan de voet van de Maagdentoren: zang, theater, riddergevechten, hondendemonstraties, ambachtenmarkt en kinderspeelplaats. Doorlopend kan je het middeleeuwse dorp bezoeken, boogschieten, genieten van foodtrucks en meer.

Een weekend vol beleving aan de iconische Maagdentoren!

- Maagdentoren
- 13 & 14 september

DE GEHEIMEN VAN EEN VERDWENEN BURCHT

Waarom ligt er een eiland in de Demer? En wat heeft de Maagdentoren te maken met galgen en graven? Ontdek het middeleeuwse Zichem zoals je het nooit eerder zag – onder je voeten en tussen de stenen. Deze gidsbeurt brengt je van legende tot landschap en onthult de rijke geschiedenis van Zichem in volle glorie.

- Tuin van het Oranjekasteel
- 10u30 - 12u30
- 15u00 - 17u00
- Reserveren verplicht

SCHANSSEN IN ZICHT! FIETSTOCHT DOOR HET VERDEDIGINGSLANDSCHAP VAN DE BOEREN

Ontdek hoe boeren zich in de 16de en 17de eeuw beschermden tegen plundersers en oorlog. Onderweg vertelt een gids je alles over de zes boerenschansen van Scherpenheuvel-Zichem. Een unieke mix van geschiedenis, landschap en archeologie op twee wielen!

De tocht is 30 km en geschikt voor jong en oud. Het tempo wordt aangepast aan de groep. Elke deelnemer ontvangt een naslagwerk met extra info over de schansen in het Merodegebied. Breng je eigen fiets mee en laat je verrassen door het verborgen militaire erfgoed van het platteland.

- CC Den Egger
- 12u30 - 16u00
- Reserveren verplicht

Meer info & inschrijven:

Let op: voor veel activiteiten is vooraf reserveren verplicht. Alle info en inschrijvingsmogelijkheden vind je op onze website: <https://www.cultuurenerfgoeddemerode.be/projecten/open-monumentendag-2025-in-stijl>

